

תובענות ייצוגיות

ינואר-מרץ 2025

עו"ד דורון רדעי עו"ד ניצן גדות

- 1 **תקופת ההשבה לפי סעיף 21 לחוק תובענות ייצוגיות-מה היא כוללת?**
ע"מ 816/23 עיריית פ"ת ואח' נגד אנטרפוניט מערכות ואח'
- 2 **יריבות משפטית בין חוסך בגוף מוסדי לבין צד שלישי שערך הסדר כובל**
ע"א 7125/20 הצלחה לקידום חברה הוגנת ואח' נ' UBS AG ואח'
- 3 **זכאות תובע מייצג שהוחלף לקבלת גמול בעקבות הסכם פשרה**
ע"א 4067/24 עו"ד אביעד ויסולי ואח' נ' בנק דיסקונט לישראל ואח'
- 4 **בשלבי חקיקה – הצעת חוק תובענות ייצוגיות (תיקון מס' 16), התשפ"ד-2024**

תקופת ההשבה לפי סעיף 21 לחוק תובענות ייצוגיות-מה היא כוללת?

1

ע"מ 816/23 עיריית פ"ת נגד אנטרפוניט מערכות ואח'

ערעורים על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים (כב' השופטת מיכל נד"ב) בעניין תובענות ייצוגיות אשר הוגשו נגד שלוש עיריית בנושא גביית ריבית, ואשר עסקו בשאלה "האם בחישוב סכום ההשבה מכוח סעיף 21 לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 יש להביא בחשבון את מלוא החיובים שהרשות גבתה שלא כדין ב-24 החודשים שקדמו להגשת בקשת האישור; או שמא מתוך סכומים אלה יש להתחשב רק בחיובים שגם נוצרו בתקופה דנן? דהיינו, האם תקופת ההשבה כוללת את מלוא הסכומים שהרשות גבתה ב-24 החודשים שקדמו להגשת בקשת האישור – ללא תלות בשאלה מתי נוצר החוב נושא הגבייה."

לאחר ניתוח הסוגייה בהתאם לכללים פרשניים שונים, בית המשפט העליון (כבוד השופטת רות רונן, בהסכמת הנשיא יצחק עמית וכבוד השופט דוד מינץ) פסק בשאלה זו כך: "פרשנות סעיף 21 לחוק תובענות ייצוגיות לאור לשונו ותכליתו, מביאה למסקנה לפיה יש לקבל את עמדתם של המערערים תוך צמצום ההגנה לרשות. כלומר, תקופת ההשבה הקבועה בסעיף כוללת את מלוא הכספים שהרשות גבתה ב-24 החודשים שקדמו להגשת בקשת האישור – ללא תלות בשאלת מועד היווצרות החוב נושא הגבייה." (פסק דין מיום 1.1.2025).

בשם הערירות: עו"ד אשר אילוביץ, עו"ד מתן אבי. בשם המבקשים בבקשות האישור: עו"ד אייל ראובן ולנר, עו"ד מיכאל רוזן, עו"ד יולה דומנסקי.

יריבות משפטית בין חוסך בגוף מוסדי לבין צד שלישי שערך הסדר כובל

2

ע"א 7125/20 הצלחה לקידום חברה הוגנת ואח' נ' UBS AG ואח'

ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כבוד השופטת אסתר נחליאלי חיאט) אשר במסגרתו נדחתה על הסף בקשה לאישור תובענה כייצוגית, נגד המשיבים – בנקים זרים שהיו, על פי הנטען, צד לקרטל שהזיק לנכסיהם הפיננסיים של גופים מוסדיים ישראליים; וכך, בעקיפין, גם לציבור החוסכים, שכספם הופקד בידי גופים אלה. הדיון בערעור התמקד בשאלה האם יש להכיר ביריבות משפטית בין חוסך בגוף מוסדי לבין צד שלישי שערך הסדר כובל, לצורך הגשת תובענה ייצוגית – בגין הנזק העקיף שנגרם לחוסך, כתוצאה מנזקי הגוף המוסדי?

בית המשפט העליון (כבוד השופט חאלד כבוב, בהסכמת כבוד ממלא מקום הנשיא עוזי פוגלמן וכבוד השופט דוד מינץ), דחה אמנם את הערעור אולם הכיר עקרונית בקיומה של יריבות משפטית במקרה כאמור: "מסקנתי היא כי יש מקום להכיר בעילת הניזוק העקיף, גם בנסיבות ענייננו. כך, איני סבור כי יש בקביעת בית משפט קמא, לפיה אין מדובר בלקוחות ישירים של המשיבים, כדי לשלול את המסקנה בדבר קיומה של יריבות. שהלוא, ככל שאלו סבלו נזק, ואף יתכן שאת מרבית הנזק – הרי שמדובר בסוג הנזקים ובסוג הניזוקים שאליהם נתכוון חוק התחרות הכלכלית, ומשכך הם בעלי יריבות משפטית כלפי מי שהפר את דיני התחרות (ראו: סעיף 50(א) לחוק התחרות, בצירוף סעיף 63(א) לפקודת הנזיקין)" (פסק דין מיום 2.1.2025).

בשם המערערים: עו"ד אורי ברעם, עו"ד עובדיה כהן, עו"ד אלעד מן. בשם המשיבים: עו"ד אהרון מיכאלי, עו"ד יהודה רוזנטל, עו"ד אסף דהן, עו"ד נמרוד הלר, עו"ד חגי דורון, עו"ד אוריאל פרינץ, עו"ד גיתית לזין גרינברג, עו"ד עירא הרדי. בשם היועמ"שית: עו"ד יואב שחם.

זכאות תובע מייצג שהוחלף לקבלת גמול בעקבות הסכם פשרה

3

ע"א 4067/24 עו"ד אביעד ויסולי ואח' נ' בנק דיסקונט לישראל בע"מ ואח'

ערעור על פסק דין שניתן על ידי בית המשפט המחוזי מרכז בלוד (כבוד השופט יחזקאל קינר) במסגרתו נדחתה בקשת המערער, תובע ייצוגי שהוחלף, לקבלת גמול בעקבות הסכם פשרה שאושר למרות התנגדותו.

בית המשפט העליון (כבוד השופט עופר גרוסקופף) קיבל את הערעור בחלקו, תוך שהוא קובע את הדברים הבאים: "ההחלטה בדבר החלפת המערער כתובע מייצג התקבלה בעקבות השגות שהיו לו ביחס להסדר הפשרה שעמד על הפרק, וחוסר נכונותו להמשיך בקידומו (וזאת בשונה מעמדת בא הכוח המייצג). חילוקי דעות בין התובע המייצג לבין בא הכוח המייצג אומנם מקשים על ניהול ההליך, אך ככל שהם מתעוררים לגופם של דברים, גם אין לזקוף אותם לחובת התובע המייצג... במודל יחסים אופקי זה, אחד מתפקידיו של התובע המייצג הוא לפקח על בא הכוח המייצג, ולוודא כי הוא ממלא אחר חובתו לפעול בנאמנות לטובת הקבוצה. כאשר התובע המייצג ממלא את תפקידו זה כנציג הקבוצה, לפי מיטב שיקול דעתו, נדרשים טעמים חזקים במיוחד, החורגים מעצם דחיית עמדתו של התובע המייצג על ידי בית המשפט, כדי להצדיק שלילת זכאותו

לגמול ראוי בעבור תרומתו להליך. לנוכח האמור, אינני מתרשם שהיה מקום לקבוע כי המערער לא זכאי כלל לגמול עבור חלקו כתובע מייצג. בשונה מבית המשפט קמא, אני סבור, כי תרומתו הרבה של המערער לייזום וניהול הליך איננה מתאימה במקרה דנן רק בשל ההתנהלות הדיונית המיוחסת לו לאחר שחזר בו מהסכמתו להסדר הפשרה, וחדל מלשמש תובע מייצג. ייתכן, אומנם, כי במקרים חריגים – בהם בוסס היטב בחומר הראיות כי התובע המייצג מתנהל באופן בלתי ענייני בעליל, תוך שהוא מנסה לפגוע בניהול התקין של ההליך – יהיה מקום להפחית במידה משמעותית את סכום הגמול המגיע לו, ואף להימנע מפסיקת גמול. אולם המקרה שלפניי אינו נמנה להתרשמותי על מקרים אלה... בהינתן האמור, אני קובע כי על הבנק לשלם למערער גמול עבור התקופה בה שימש כתובע המייצג בסך של 32,302 ש"ח בתוספת מע"מ בהתאם לחוק (כפליים הגמול שנפסק לתובעת המייצגת החליפית);" (פסק דין מיום 19.3.2025).

בשם המערערים: עו"ד אביעד ויסולי. בשם המשיב: עו"ד אורן פכטהולד. בשם המשיבה הפורמאלית: עו"ד איתמר כהן.

4 בשלבי חקיקה – הצעת חוק תובענות ייצוגיות (תיקון מס' 16), התשפ"ד-2024.

הצעת החוק עדיין נמצאת בדיון בפני ועדה משותפת של ועדת חוק חוקה ומשפט וועדת הכלכלה לשם הכנתה לקריאה שניה ושלישית. הישיבה האחרונה התקיימה ביום 22.4.2025 והיא התמקדה בנושאים הבאים: 1. חובת פנייה מוקדמת - הוראת שעה (ס' 30 להצעת החוק); 2. מגבלה על הגשת תובענות ייצוגיות מעבר ל-5 תביעות; 3. הגדרת ארגון וביטול דרישת הקושי (סעיף 29 להצעת החוק).

רעיונות, הצעות, דעות ומאמרים ניתן לשלוח אלינו למייל: office@rgl.co.il

לרישום לקבלת ניזולטר תובענות ייצוגיות במייל ו/או לעיון בגיליונות קודמים היכנסו ללינק:

www.rgl.co.il/newsletter

או סרקו את הברקוד:

הַרְחֵמֵן הוּא יַחְזִיר שְׂבִיטָנוּ וְשְׂבִיטַת עַמּוֹ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, וְיִוצִיאֵנוּ מִכָּל צָרוֹתֵינוּ.
לְרוֹחָה, וּמֵאֲפֵלָה לְאוֹרָה בְּקֶרֶב, וְאָמְרוּ כָּל הָעַם אָמֵן.

